

Vierkant

Hildegard van Bingen Parochie

oktober 2023
jaargang 11 nr. 8

Interview met Ria de Kleijn

Thema: Heimwee

Wees gegroet, Maria, moeder van al ons verlangen;
gij zijt de aarde die "ja" aan het leven zegt,
en daarop is Gods Woord vlees kunnen worden.

Wees gegroet, Maria, moeder van al ons zoeken;
gij zijt met ieder van ons op zoek naar Jezus,
ook wanneer wij zijn woorden moeilijk verstaan.

Wees gegroet, Maria, moeder van al ons lijden;
gij zijt de vrouw aan de voet van het kruis,
troosteres van al wie lijdt en weent.

Wees gegroet, Maria, moeder van Jezus' leerlingen;
gij zijt de moeder van de Kerk
op het kruispunt van Gods heilsgeschiedenis.

Wees gegroet, Maria, moeder bij alle Pinksteren;
gij zijt met Jezus' leerlingen in gebed
om de gaven van de heilige Geest af te smeken.

Wees gegroet, Maria, moeder van al ons hopen;
gij zijt in het hart van Gods schepping
toonbeeld van de eens verheerlijkte mensheid.

- 2 Meditatie
- 3 Inhoudsopgave
- 4 Heimwee door Pastoor Jellema
- 6 Interview met Ria de Kleijn

- 10 Van vier kanten het thema bekeken
- 12 Update van het parochiebestuur
- 14 Nieuws
- 16 Bijbelverhalen
- 17 Rooster van de vieringen
- 18 Nieuws uit de Salvator
- 22 Nieuws uit de Walfried
- 24 Nieuws uit de Nicolaas
- 27 Nieuws uit de Jozef
- 31 Contactgegevens pastores en locaties
- 32 Kinderpagina met Kikker KiK

Vierkant oktober 2023 jaargang 11, nr 8

Thema: Heimwee

De interim redactie heeft een cursusavond van de uitgever bijgewoond en heeft daarna meteen een nieuw jasje voor het parochieblad gemaakt. We hopen dat u, misschien met wat heimwee, geniet van de nieuwe vormgeving. Wij hebben bij deze klus technische hulp gehad van Drik Hoogstede. Drik hartelijk dank hiervoor! Durk Elzinga heeft een nieuw rooster gemaakt. We hopen dat het u bevalt. Louk Costongs heeft ons hulp verleend met het verbeteren van de kwaliteit van de foto's. Wij zoeken nog vaste versterking!

Redactie:
Carien Denissen
Durk Elzinga
Anneke Hooymans
Marleen Verstappen

Coverfoto: Marleen Verstappen

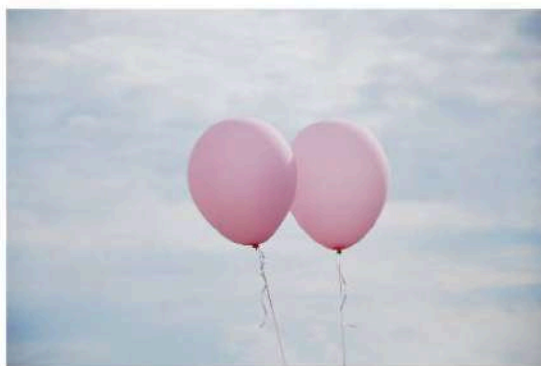
Vierkant verschijnt weer op 31 oktober 2023
Sluitingsdatum kopij: 16 oktober 2023

Kopij graag naar:
redactievierkant@hildegardparochie.nl

Heimwee

Heimwee is een woord dat veel gedachten oproept. Heimwee gaat over een verlangen terug te gaan naar een plek waar het goed toeven is, waar dierbaren zijn, waar goede herinneringen zijn ontstaan.

De eerste vraag die bij mij opkwam, toen ik nadacht over heimwee, was of je ook heimwee kunt hebben naar plaatsen, waar je nog nooit bent geweest. Of valt dat dan onder 'Fernweh', opnieuw zo'n veelzeggend Duits leenwoord, dat je ook zou kunnen omschrijven als reiskoorts, de wens om nieuwe gebieden te ontdekken, nieuwe ervaringen op te doen. Ergens heeft de heilige Augustinus het in een uitpraak die ik wel vaker heb geciteerd, over een soort heimwee of fernweh als hij zegt: 'Onrustig is ons hart tot het rust vindt in U.'

Het gaat over het aanvoelen dat er een Thuis is met een hoofdletter waar we naar toe leven en waar we van overtuigd mogen zijn dat we ons er helemaal aanvaard en welkom mogen weten. Het is een Thuis waar we nog nooit zijn geweest en toch iets over weten. In vroeger tijden werd er zeker ook in termen van

heimwee over die uiteindelijke bestemming gesproken. Dat had zeker betekenis, omdat het vertelt over ons vertrouwen dat het eens bij de eeuwige God goed toeven zal zijn. Maar toch is er daarbij altijd het gevaar om teveel op die toekomst bij God gericht te zijn en daarbij het heden, het leven hier en nu met alle mogelijkheden die het ons biedt en de inzet die het van ons vraagt, teveel uit het oog te verliezen.

*'een Thuis waar we nog
nooit zijn geweest'*

Heimwee in de normale betekenis van het woord, gaat wat mij betreft over dat gevoel van thuis zijn en thuis komen. Ik denk dat het zowel kan gaan over onze eigen dagelijkse leefomgeving, die je gaat missen als je lang van huis bent, maar ook over plekken waar je graag komt en die verderweg gelegen zijn. Ook daar kan een gevoel van heimwee opkomen. Wie kent niet dat verlangen om even weer thuis te kunnen zijn op de manier zoals dat in de kinderjaren nog mogelijk was, zonder al te veel verantwoordelijkheden in een soort "hele wereld". Wie kent niet de pijn van een terug willen gaan naar een verleden dat er niet meer is, omdat niet alle dierbaren meer op deze aarde zijn? En wie kent niet dat gewone gevoel van heimwee als je lang weg bent, voor werk of op reis, dat verlangen naar een vertrouwde omgeving en dierbare mensen om je heen. Dat alles wat hoort onder thuis zijn.

Er zijn een aantal plekken waar ik heimwee naar kan hebben. Ik denk dan in allereerste instantie naar de plaatsen waar de natuur indrukwekkend mooi is en anders dan wat ik normaal om me heen heb. Naar die plekken waar dierbare mensen wonen, die ik niet al te vaak ontmoeten kan, terwijl ik dat wel graag zou willen.... ook kan ik heimwee hebben naar een stille kerk, een mooie bedevaartsplaats, waar ik helemaal tot rust en tot gebed kon komen. Die plekken die goed zijn voor de ziel en nieuwe impulsen en inspiratie, rust en kracht weten te geven.

Zo bezien, wat is het gevoel van heimwee een zegen, omdat het ons telkens weer vertelt, waar ik me thuis voel, wat wezenlijk bij mij hoort. Heel goed om naar die gevoelens te luisteren en ze te koesteren. Zo mogelijk ook die heimwee vervullen door de plekken op te zoeken die als balsem voor de ziel werken. Wat velen van u niet zal verbazen, is dat de bedevaartsplaats Kevelaar voor mij met zo'n heimwee-gevoel verbonden kan zijn. Het doet me altijd goed om er te zijn, hoe kort ook, om er rust te vinden in een van de kapellen, om er de vieringen mee te maken en kracht en inspiratie te vinden.

'Balsem voor de ziel'

Daarom vind ik het ook erg mooi dat er aanstaande oktober weer een bedevaart naar Kevelaar georganiseerd zal worden. Dit gebeurt in eerste instantie vanuit de St. Martinus- parochie in de stad, maar ook wij als parochianen van de Hildegardparochie zijn bij deze stad-Groninger bedevaart van harte welkom. De bedevaartsdag staat gepland voor 25 oktober. We vertrekken rond 7 uur in de ochtend en komen in de avond weer terug. De kosten bedragen rond €40,- voor reis en

middagmaal. Voor informatie en opgaven graag een email aan pastoorakhjellema@gmail.com.

Voor een meerdaagse bedevaart zal, zoals u elders in de Vierkant kunt lezen, op 4 oktober aanstaande een informatie-avond worden gehouden. Het is de bedoeling dat we in mei 2024 een bedevaartsreis organiseren waarbij we verschillende inspirerende plaatsen gaan aandoen in Nederlands Limburg. Ook op deze informatieavond, die hopelijk de fernweh in u zal aanwakkeren en u zal doen besluiten mee te gaan, bent u van harte welkom. Ik kan u alvast verklappen dat het meer dan de moeite waard zal zijn.

Pastoor Arjen Jellema

Ria de Kleijn: Kerk is Naastenliefde

Op een zonnige septembermorgen zitten we dan eens niet in de kerk, maar bij Ria thuis. Waar gaan we het over hebben? "Mijn CV kan je wel vinden in het promotieboekje", zegt ze. In januari 2023 is ze gepromoveerd op haar 72e aan de Vrije Universiteit te Amsterdam waar een grote groep medeparochianen van de Salvatorkerk getuige van was. "Het cirkeltje is rond", zegt ze. Ze is opgegroeid vlakbij de VU in Amstelveen. Ze heeft het daar zien komen, groeien en nu mocht ze daar, na zoveel jaren aan het eind van haar officiële werkcarrière, zelf staan. Het is daar heel erg veranderd. Zoals wel meer dingen veranderd zijn. In de loop van het gesprek komen we langs enkele veranderingen.

Oecumene

Ze is opgegroeid in een familie waarin opa rooms-katholiek was en oma hervormd, maar destijds gold het adagium 'twee geloven op één kussen, daar slaapt de duivel tussen'. Om de lieve vrede is opa na hun huwelijk overgegaan naar de NH-kerk. Thuis gingen we wel naar oecumenische vieringen, een fenomeen dat toendertijd opkwam. Wel bleef de vis op vrijdag. Durk (Elzinga) heeft ze ontmoet in Amersfoort bij de oecumenische wijkgemeente 'Het Brandpunt'. Het zaadje voor de openheid voor anders-denken en buiten de gebaande paden kijken is al vroeg geplant.

Salvator

De link met de Salvator werd via Durk gelegd. Eenmaal in Groningen gevestigd, sloten ze zich aanvankelijk aan bij de Immanuelkerk, een PKN-gemeente, en Ria leerde de Salvatorkerk kennen via de oecumenische vieringen. Via de oudpapier actie werd Durk gevraagd om voorzitter te zijn voor Stichting OPA en later was

hij zelfs als 'adviseur' in het toenmalige parochiebestuur van de Salvatorparochie opgenomen. De definitieve overstap naar de Salvator en de Rooms-Katholieke Kerk werd gemaakt in 2017. Beiden ontvingen het sacrament van het Vormsel door Arjen Jellema in een viering.

De overstap

"Kerk is voor mij Naastenliefde. Het omzien naar elkaar. In een andere kerk waar Durk orgel speelde en ik bezoeker was, keek men nauwelijks naar mij om. In de Salvator wel. Daar werd ik aangesproken en niet alleen benaderd als de vrouw van de organist. Het is het gevoel erbij te horen, je mag er zijn. Het is de openheid die mij aansprak." Vandaar ook het vrijwilligerswerk.

Vrijwilligerswerk

Ria en Durk zijn beiden collectant en later ook gastvrouw en gastheer. Ook zijn ze beiden bij de Koffiegroep. Ria doet hand- en spandiensten voor de werkgroep Welzijn. Beiden zorgen dat de kratten met inhoud bij de Voedselbank terechtkomen. Ook is ze nog steeds actief bij de oecumenische vieringen met de Immanuelkerk. Sinds juni 2023 heeft Ria het stokje overgenomen van Ale Jan Algra en is ze secretaris van het parochiebestuur.

Daarnaast kennen we Ria als 'reisleider' van reisbureau 'De Kleijn(e) Pastoor i.o.', naast Arjen Jellema van de reis naar Kevelaer in het najaar van 2022 en in het voorjaar van 2024 wordt er weer een reisje georganiseerd.

Van 'Zorgen voor...' naar 'Zorgen dat...?'

Naast vrijwilligerswerk in de diaconie zit ze nu in het parochiebestuur in een beleidspositie. Ze heeft werkervaring in de zorg als verpleegkundige en leidinggevende van diverse afdelingen in ziekenhuizen, met name in Amersfoort. Ze is secretaris van de Bewonersraad van Westerholm. Wat neemt ze mee? "Weliswaar ben ik parochiane bij de Salvator, maar in het parochiebestuur moet ik breed denken in het beleid maken." En dat is iets wat ze heeft geleerd in de zorg. "In de zorg is het denken nu gericht op het zo lang mogelijk zelfstandig blijven, vooral van ouderen. Het denken is veranderd van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat'; van verantwoordelijkheid nemen naar voorwaarde scheppen. Dat is soms een dilemma waarbij je moet kijken wanneer mensen het wel of niet kunnen. In het laatste geval moet je het overnemen. Ook het sociale aspect, de vereenzaming, speelt hierbij een rol. Het wegbezuinigen van de bejaardenhuizen is niet goed geweest."

Geldt het omdenken in de kerk hier ook?

Misschien wel: van het passief laten ondergaan door parochianen naar een actievere rol van de parochianen waarbij de kerk materiaal e.d. aanbiedt en laat weten waar je iets kunt vinden. Er zijn nu eenmaal te weinig mensen: pastores, maar ook vrijwilligers die ervoor moeten zorgen. Ook zijn er in sommige gemeenschappen relatief veel ouderen en dit heeft invloed op de vitaliteit. Het is dan ook niet in het belang van een gemeenschap dat iedere gemeenschap alles zelf moet doen voor een handje-vol mensen, maar dat ze meer gaat samenwerken met instanties in de wijk en met elkaar. En dat betekent keuzes maken met de mensen. Daarnaast breekt een spannende tijd aan nu er een gebouwenbeleid voor de parochie moet worden ontwikkeld.

Hobby's

Naast de kerk en het vrijwilligerswerk is er nog tijd voor hobby's, zoals lezen ("Ik lees nu *Het Internaat* dat wordt besproken in een lezing, georganiseerd door Spraakmakende boeken van de RUG"), kookboeken en koken, wandelen en natuurlijk haar twee kinderen met aanhang, waarvan één in de VS. Voorlopig blijft Ria nog wel even actief.

Marleen Verstappen

Harener Schoonmaakbedrijf

H.S.B

HOOGWERKERSERVICE

ALGEMEEN SCHOONMAAKBEDRIJF VOOR BEDRIJVEN, INSTELLINGEN - SCHOLEN - PARTICULIEREN
SPECIAAL VOOR HOOGBOUW, EIGEN HANGBRUGINSTALLATIE AANWEZIG!
GRAFFITIVERWIJDERING - TAPJFREINING

Kromme Elleboog 58, 9751 RE Haren, tel. 050-534 75 42

Jensen Supreme,
slaapcomfort van topklasse.

Jensen Supreme

HOMAN
SLAPEN & WONEN

Rijksstraatweg 167 Haren
Tel: (050) 534 42 35
info@homan-haren.nl

Scholma Woonflair adviseert en inspireert

Ruim aanbod in transparante- en overgordijn stoffen,

tapijt, zuiver scheerwol en synthetisch; vloerkleden

parket, Laminaat en pvc vloeren

Novilon vinyl en linoleum

Luxaflex jaloezieën, Sluuters en Verosol zonwering

Grote collectie sierkussens en woondecoratie

www.scholmawoonflair.nl
mail@scholmawoonflair.nl

HANS JOLING
SCHILDERWERKEN

VOOR NET DAT BEETJE EXTRA

SCHILDERWERKEN BEGLAZINGEN WANDAFWERKING

Estad-Plaat 8, 9753 TB Haren • (050) 534 98 00 • www.hansjoling.nl • info@hansjoling.nl

www.koningstotaalinstallateurs.nl
Rijksstraatweg 208 - 210 Haren ☎ 050 534 47 35

Rob Jacobs

L'orèl Consultancy B.V.

mobiel +31(0)6 55378188

E-mail: jacobs@lorel.nl

LinkedIn: https://www.linkedin.com/in/rob-jacobs-8989a787/

L'orèl biedt oplossingen om de energietransitie in de praktijk te realiseren.

Uw specialist in complexe vragen van energiebesparing en -opwekking.

Onafhankelijk advies over energietransitie

In de praktijk situatie voor onze klanten:

(al 25 jaar deskundig en concreet advies)

* mkb-bedrijven & bedrijfsterreinen

* zorginstellingen

* scholen & stichtingen

* kerken en monumenten

* gemeenten & provincies

* netwerkbedrijven

Geen particulieren

info@boomker.nl

www.boomker.nl

050 5344013

Raadhuisplein 7

9751 AM Haren

Uw duurzame installateur

Felland-Noord 1A, 9753 TB Haren

www.tib.nl 050-5349902

Tapijt, Laminaat, Gordijnen

123totaal.nl

Voordelig & Vakkundig
Groningen – Drenthe

Service aan huis Tel: 050- 31 33 251

J. H. DIEMERSTRAAT 11 050-8507700
9728 VM GRONINGEN 06-44618662

GERARD BEEKMAN

GBINSTALLATIETECHNIEK.NL
GBINSTALLATIETECHNIEK@HOME.NL

BLOESIERKUNST GROENEVELD

FLEUROP

MET NICAN VAN 1 MAART 2018
ZIJN WIJ HIER GEVEETIGD
KROMME ELLEBOOG 46
9751 RE HAREN
050 5350722 - BLOESIERKUNSTGROENEVELD.NL

schildersbedrijf
glas-service

poelman b.v.

ANTILLENSTRAAT 11-13 9714 JT GRONINGEN
TELEFOON 050 - 5710150 FAX 050 - 5770943

oudman Schoenen/

Dat loopt geweldig!

Verl. Hereweg 34, Winkelcentrum Helpman

ins & outs beauty

Emmastraat 2 | 9722 EX Groningen
050-5267504 | www.insoutsbeauty.nl

HOME
MADE
BY

JOLANDA DATEMA

SCHILDER - STOFFEERDER - STYLIST

VERLENGDE HEREWEG 48-54 | 9722 AE GRONINGEN | T 050 525 28 29
WWW.JOLANDADATEMA.NL

Wieling voor Vokwerk
Slotenservice
- Verwijding - Reparatie - Plaatjes -

Verlengde Hereweg 7 • Groningen • 050 - 52 52 858
ideevieling@home.nl

PROFILE

DE FIETSSPECIALIST

Helpman

Verlengde Hereweg 58
9722 AG Groningen
tel. 050-5252972

Gaslijven b.v.
050-5347788

24 uren storingsdienst aan gasapparatuur

Postbus 208 - 9750 AE Haren

Bakkerij - Partyservice
BORGMAN

Verlengde Hereweg 109
9721 AJ Groningen
Tel: 050-5263382
Fax: 050-5252151
E-Mail: info@borgmanbaket.nl
www.lekkertartje.nl

J&B
van Ark juwelier

Verlengde Hereweg 90
9722 AH Groningen
T 050 527 12 45
E jnb@vanark.nl
I www.vanark.nl

ASTORIA

HAREN SINDS 1961

Restaurant - partyservice catering - cafeteria
Twee zalen voor: Feesten, partijen

MEER INFO 050-5345200 www.astoria.nl

Het Helpernest
Kinderdagverblijf

Unieke kinderopvang in huiselijke sfeer!

Verlengde Hereweg 107 9721 AJ Groningen
Tel. 050-5261690 www.helpernest.nl

In deze rubriek 'Van vier kanten' wordt er vanuit elk van de vier gemeenschappen een stukje geschreven over het Thema

Heimwee

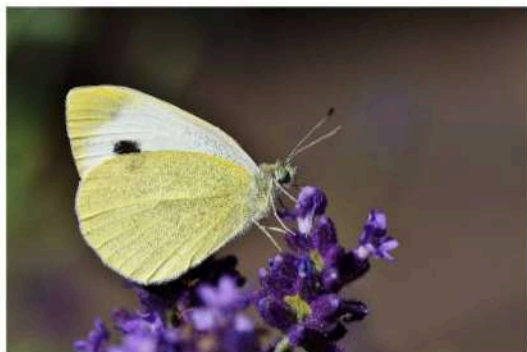
In de stilte van de nacht
als de maan
mijn deken streelt
en het alom nabij is
ik zonder masker
kwetsbaar
weet hoe kostbaar tijd is.

Dan komt de heimwee
ruik ik pijptabak
kraakt mijn verbeelde trap.

Ik zou zo graag
je weten op de rand van het bed
en nog één keer horen:
'Het was maar een droom,
alles komt goed.'

Het is net als toen
maar dan zonder jou
Ik zie de nacht
en weet je daar
in de grote stilte
van alle kleuren blauw
en de eerste stroken licht.

Corina Segers

Rites de passage: heimwee, herinneringen

Terug in de tijd, 75 jaar geleden. Ik was in 1948 10 jaar en ging naar het Dominicuscollege in Nijmegen, een internaat. Grote veranderingen in mijn jonge leven. Ik realiseerde me dat nauwelijks. Van het beschermde leven in het grote gezin, naar een leven waarin andere levensvormen golden. Ik wist van niets, niemand had me daarop voorbereid. Een leven met 150 andere jongens, een leven waarin sterke nadruk zou liggen op orde en regelmaat zonder beschermende ouders. Een nieuwe wereld. Vooral discipline. Geen discussie. Geen privacy. De overgang was te groot voor mij. Ik kwijnde weg, had in plaats daarvan een grote mond; studieresultaten waren bedroevend. Heimwee.

De Franse antropoloog Arnold van Gennep (1873-1957) noemt zo'n woelige periode "Rites de passage": een ritueel dat de verandering in sociale status van iemand markeert, een volgende (levens)fase, vergelijkbaar met een geboorte, huwelijk, dood, bekering, ontgroening. Mijn "Rites de passage": de overgang van een gelukkig kinderleven naar de puberteit.

Ed Braam

Heimwee naar Sion

Misschien een beetje cliché, maar mijn eerste associatie met heimwee is de hit The Rivers of Babylon van Boney M:

*"By the rivers of Babylon, there we sat down
Yeah, we wept, when we remembered Zion"*

Het lied verwijst naar Psalm 137:

De Joden, die verbannen waren naar Babel, verwoordden hun verlangen naar Sion (Jeruzalem). Gevoelens van heimwee: in de verleden tijd ervaren liefde, rijkdom, vreugde, die wordt gevoeld als het er niet meer is. Juist het gemis, brengt de waarde ervan als nooit tevoren aan het licht.

Wat is hier dan die waarde?

Gaat het om heimwee naar een stad? Weliswaar verklaart de psalmschrijver zijn trouw aan Jeruzalem, iets verderop in de psalm, maar Jeruzalem was voor de psalmschrijver niet zomaar een stad. Het was de plek van de tempel, de plek van ontmoeting met God, de stad van God (Ps 87:3).

Het gaat om het verwijderd zijn van God. Een verlangen naar de tijd waarin de nabijheid en het gelovige leven, zo vanzelfsprekend, ingebed waren in het leven van elke dag. Herkenbaar?

Rudi Kikkert

Eeuwig heimwee

In het lied: 'Door de wereld gaat een woord', van J. Wit (GvL 431) komt de zin 'eeuwig heimwee spoort hem aan' voor. Dit lied verhaalt over ons mensen die op pad gaan, zonder te weten waarheen, maar die wel worden voortgedreven door een Woord, de Schrift. Maar wat is dat eigenlijk, 'eeuwig heimwee'? Heb ik dat? Voel ik dat? Heimwee raakt denk ik dicht aan verlangen. Ik vond op het internet een tekst die dat eeuwig heimwee mooi weergeeft. Helaas stond er geen auteur bij, dus de naam van de schrijver/schrijfster kan ik u niet geven.

*Eeuwig heimwee drijft ons voort
en houdt ons gaande in goede en kwade dagen.
Heimwee naar geborgenheid,
hunker naar een warme thuis
en naar de veilige plek waar een mens aanvaard,
bemind mag zijn, zoals hij is.
Onvoorwaardelijk, de eenzaamheid voorbij.*

*Nood aan ruzieloos samenleven.
Droom van vrede,
van een wereld waar eenieder
tot zijn recht kan komen
en waar alles wordt gedeeld met allen.*

*Diep verlangen naar geluk.
Zien en voelen en van harte weten:
het is goed te mogen leven.
Tijd om op adem te komen;
grond onder de voeten voelen;
Iemand die ons draagt.*

Eeuwig heimwee drijft ons voort.

Een tekst als een kleine wegwijzer lijkt mij....!

Anne Hilhorst-Joosten

Van het parochiebestuur

Het thema van deze Vierkant is 'Heimwee.' Nu heb ik daar persoonlijk geen last van, ondanks dat ik 21 jaar geleden vanuit Reeuwijk Z.H. van mijn ouderlijke boerderij verhuisd ben, naar onze boerderij in Groningen. Toen wij hier kwamen hebben we gelijk kennis gemaakt met de Jozefgemeenschap in Zuidhorn, waar we hartelijk zijn ontvangen en waar ik mij direct gemeld heb voor het koor Jozefs Notenhout. Ook zetten wij ons in voor andere maatschappelijke zaken. Wij voelen ons helemaal thuis in het noorden en hebben geen moment spijt van deze stap.

Als je dingen, die voorheen beter of mooier waren dan nu, mist dan kun je dat misschien ook wel een beetje heimwee noemen. Op die manier verlang ik wel eens naar een volle kerk, waar je als koor voor staat te zingen. Sinds corona zing ik regelmatig als cantor. Voor de viering oefenen we dan met de organist nog even de liederen, tot ongeveer 5 minuten voordat de viering begint. Als je dan over de balkonreling kijkt, zie je nog maar een handje vol mensen in de kerk zitten. Op het laatste moment druppelen er nog wat mensen binnen, maar van een goed gevulde kerk is sinds corona nauwelijks sprake.

Dan denk je wel eens 'Waar doen we het

eigenlijk nog voor?' Dat denken anderen die op de een of andere manier aan de viering meewerken misschien ook wel eens. We doen het natuurlijk voor de mensen die wel in de kerk zitten!

Als parochiebestuur hebben we ook te maken met dit soort dilemma's. Van het bisdom moeten we nog dit jaar een gebouwenbeleid opstellen. Als je het puur zakelijk bekijkt, kun je zeggen 'We kunnen wel een paar kerken sluiten, want de mensen die zondags in onze vier kerken zitten passen ook wel met zijn allen in een kerk.' Maar zo simpel is het niet. Al zou je een kerk sluiten, dan gaan er waarschijnlijk nauwelijks kerkgangers over naar een andere kerk van de parochie. Om naar je werk of op vakantie te gaan is een stukje reizen meestal geen probleem, maar naar de kerk gaan doe je het liefst in je eigen wijk of dorp.

De zorg is 'hoe houden we onze huidige vier locaties/geloofsgemeenschappen vitaal?' Dit betreft kerkgangers, jeugd, vrijwilligers, bestuurders, financieel en behoud van de gebouwen. Hoe de situatie in het verleden was en in het heden is, dat weten we, maar wat brengt de toekomst? Daar moeten we als parochiebestuur een gebouwenbeleid op gaan maken....

Aad Stolwijk, penningmeester

Informatie-avond 4 oktober 20.00 uur Bedevaartreis 14-16 mei 2024

We gaan weer een bedevaartreis organiseren. In 2022 hebben we het gebied tussen Rijn en Maas bezocht. Nu willen we 14, 15 en 16 mei 2024 naar Zuid-Limburg en Vlaams-Brabant gaan. We brengen o.a. een bezoek aan Houthem-St. Gerlach (zie foto).

Woensdagavond 4 oktober 20.00 uur geeft pastoor Jellema een presentatie van de reis in de parochiezaal van de San Salvator. Mocht u niet aanwezig kunnen zijn maar wel mee op reis willen, dan verzoeken wij u dit per mail bij mij kenbaar te maken. Wij moeten ruim voor het eind van het jaar kamers reserveren. Er zijn slechts drie eenpersoonkamers beschikbaar!

Iedereen is op 4 oktober van harte welkom.
Namens het reisbureau i. o. 'De Kleijn(e) Pastoor'
Ria de Kleijn riadekleijn@home.nl

Eenvoudig

"Lekker weertje vandaag", "Brr, ik heb een loopneus van de kou", "De dagen worden weer korter". Ik zou deze column kunnen vullen met uitspraken die gaan over het weer. Niet verbazingwekkend want waarschijnlijk is er geen onderwerp waarover wij mensen zoveel praten als over het weer. We staan ermee op en gaan ermee naar bed, het weer heeft invloed op hoe we ons kleden, hoe we ons vervoeren, hoe we eten, hoe we bewegen. En niet te vergeten, op ons humeur.

We nemen het weer zoals het komt en het weer neemt ons zoals we zijn. Een onschuldig gesprekje over het weer is een prachtig middel tot contact met mensen die je anders wellicht straal voorbij zou lopen. Zijn er meer dingen in het leven die zo eenvoudig en toch zo van invloed zijn?

Met het ouder worden is het soms wat minder gemakkelijk om snel even van het weer te genieten. En als de gebreken echt toenemen kan het ingewikkeld zijn om naar buiten te gaan. En juist dan is het fijn om van het weer te genieten, om een onschuldig praatje te maken. Daarom heeft Westerholm geïnvesteerd in een prachtige tuin, die in elk seizoen uitnodigt een ommetje of een praatje te maken. En hoe mooi zou het zijn als u eens een bewoner voor wie het net even niet zo gemakkelijk is om zelfstandig in de tuin te wandelen, meeneemt voor een ommetje. Dat is bijna net zo eenvoudig als het weer.

Dineke Katerberg

directeur-bestuurder

Advertorial

De Roder Boekenmarkt

is op zoek naar boeken, veel boeken. Ook (originele) cd's, lp's, dvd's, (complete) spellen en puzzels kunnen ingeleverd worden. Encyclopedieën en studieboeken zijn door ons moeilijk te verkopen. Voor deze artikelen hebben onze klanten helaas geen belangstelling.

De opbrengst gaat naar projecten van Stichting Ghana en Werkgroep Tsjernobyl.

Inleveren kan de hele maand november in de San Salvatorkerk (informatiehoekje bij de hoofdingang).

Wanneer? Zondag vooraf aan de viering en woensdagavond om 18.30 uur (let op: om 19.00 uur is er een viering).

Gaat het om grote partijen? Dan graag contact opnemen met klinker.vdveen@kpnmail.nl of tel. 050-5014390

De Roder Boekenmarkt wordt gehouden op 28 en 29 december van 9.00 – 17.00 uur, Ceintuurbaan Noord 122, Roden

Gea Ettema

Heimwee naar mijn kindertijd

Ik heb weleens heimwee naar mijn kindertijd, toen ik de wereld nog gadesloeg door een roze bril. Naar met name mijn Eerste H. Communie die groots werd gevierd met vele familieleden en vrienden. Tijdens de dienst in de kerk mocht

ik voorlezen. Mijn stem was toen helder en duidelijk... ook voor de mensen achter in de kerk. U moet weten dat ik tijdens mijn Vormsel ook voor mocht lezen en toen was ik niet goed verstaanbaar achterin. Na vele weken voorbereiden, was de dag daar en mochten we onze Eerste Communie in ontvangst nemen. Het mooist van alles vond ik één liedje dat we zongen op deze dag: "Dank U voor deze nieuwe morgen". Dit zong ik tijdens de repetities altijd uit volle borst en zo ook op die dag. Het heeft mij toen diep geraakt en als ik eraan denk voel ik nog steeds een warmte in mijn hart. Dit liedje zingen we enkele keren gedurende het jaar, met name rondom Pasen. En dan word ik elke keer weer emotioneel en moet ik mijn tranen bedwingen.

Lysette do Rego

Oproep Eerste Communie

In het voorjaar willen we weer graag een groep kinderen de Eerste Communie laten doen in Haren of op meer locaties. U kunt mij mailen indien u uw kind mee wilt laten doen: pastor.jellema@hildegardparochie.nl

Pastoor Arjen Jellema

Ode aan Huub Oosterhuis

Op 5 november aanstaande brengt het Emmauskoor uit Groningen een ode aan Huub Oosterhuis in de Kloosterkerk van Thesinge (Kapelstraat 2). Het optreden begint om 15.00 uur. Rond 16.30 is er een hapje en een drankje. De entree is gratis, maar er is wel een deurcollecte (voor de gemaakte kosten). We vinden het leuk als u komt!

Thea Bouchier

Vertrek uit Haren

Twee jaren mocht ik wonen in de pastorie naast de Nicolaaskerk, Haren. Bisschop van den Hende, had mij vrijgesteld om priester te zijn van een gemeenschap van de neocatechumenale weg in Groningen. Met enkele gezinnen mocht ik mee werken aan een nieuw initiatief in de kerk van evangelisatie en inwijding in het geloof. In kleine gemeenschappen kunnen mensen die dat willen een weg van geloof en

bekering gaan. Het gaat er om leerling te worden van de Heer, door naar zijn Woord te luisteren, de sacramenten te vieren en dit te beleven in een kleine gemeenschap. Dit gaat gewoon door, ook na mijn vertrek.

Het was voor mij goed toeven in Groningen en in Haren. Enkele keren mocht ik de Eucharistie met u vieren. Ik werd in het 2e jaar meer en meer gevraagd om, ook in andere parochies in het bisdom, de Eucharistie te vieren. Zo heb ik het bisdom Groningen-Leeuwarden iets meer mogen leren kennen.

Het was ook goed af en toe deel te nemen aan de koffie ontmoetingen op de woensdagmorgen in de parochiezaal van de Nicolaaskerk. Daar zorgt Ina Bol met haar gastvrijheid steeds voor een goed samen zijn.

Ik wil allen die ik ontmoet heb van harte groeten en het kerkbestuur danken voor de mogelijkheid om in deze pastorie te wonen. Het ga u allen goed!
Met Gods zegen en vrede.

Priester Joost van der Mee
(Hof van Roomburgh 38, 2314 ZB Leiden)

Vieringen voor de Poolse en Antiliaanse gemeenschap

In de Salvator worden in oktober en november eucharistievieringen gehouden door en voor de Poolse gemeenschap en de Antiliaanse gemeenschap. Iedereen is welkom!

De eerstvolgende vieringen zijn:

Poolse gemeenschap

datum: vrijdagen 6 oktober en 3 november
tijd: 19.00 uur, voorganger: B. Malys

Antiliaanse gemeenschap

datum: zondagen 1 oktober en 5 november
tijd: 14.30 uur, voorganger: H. Beuker

De Salvatorraad

Bijbelverhalen oktober 2023

1 oktober

26e zondag door het jaar
Ezechiël 18, 25-28
Filippenzen 2,1-11 of 1-5
Matteüs 21,28-32

8 oktober

27e zondag door het jaar
Jesaja 5,1-7
Filippenzen 4,6-9
Matteüs 21,33-43

15 oktober

28e zondag door het jaar
Jesaja 25,6-10a
Filippenzen 4,12-14.19-20
Matteüs 22,1-14 of 22,1-10

22 oktober

29e zondag door het jaar
Jesaja 45,1.4-6
1 Thessalonicenzen 1,1-5b
Matteüs 22,15-21

29 oktober

30e zondag door het jaar
Exodus 22,20-26
1 Thessalonicenzen 1,5c-10
Matteüs 22,34-40

Je naaste is als jezelf

Deze maand is Jezus in de evangeliieverhalen in gesprek met de religieuze elite van zijn tijd: saduceeën, farizeeën, herodianen, hogepriesters en oudsten. Wat ze gemeen hebben is dat ze allemaal menen de wijsheid in pacht te hebben als het gaat om hoe mensen zich dienen te gedragen. Jezus spreekt met hen in gelijkenissen en niet in theologische betogen. De rode draad in alle gelijkenissen is: de ander is als jij.

Omdat we de meeste evangeliieverhalen vaker gehoord hebben, ontgaat ons in de regel hoe verrassend ze zijn. We menen vaak al te weten wat er staat. Maar als Jezus tegen de hogepriesters en oudsten van het volk zegt dat tollenaars en ontuchtige vrouwen (hoeren dus) eerder het Rijk Gods binnengaan dan zij, is dat ongehoord.

Hetzelfde geldt voor de parabel die we een week later horen over een landeigenaar (God) die een wijngaard aanlegt (Israël) waarvan de dienaren van de landeigenaar gedood worden als die de opbrengst komen innen. De zoon van de landeigenaar (Jezus) treft hetzelfde lot. Jezus zegt dan tot de hogepriesters en oudsten: 'Het Rijk Gods zal u ontnomen worden en gegeven aan een volk dat wel de vruchten daarvan opbrengt'.

De farizeeën proberen vervolgens Jezus monddood te maken met strikvragen. Moet je belasting betalen en daarmee de keizer als godheid erkennen of moet je dat niet doen en daarmee de keizer provoceren? Het antwoord van Jezus is geniaal: Geef aan de keizer terug wat van hem is en aan God wat Hem toebehoort.

Het antwoord van Jezus op de vraag wat het voornaamste gebod is, luidt: Je zult de Heer je God beminnen met heel je hart, ziel en verstand en je naaste als jezelf. Korter kan de hele Bijbel niet samengevat worden.

Sipke Draisma

Je hoort wel eens zeggen dat je een naaste niet kunt liefhebben als je jezelf niet liefhebt. Maar dat staat zo niet in het evangelie. Misschien kun je ermee beginnen één naaste lief te hebben. Kijk eens wat er dan met jou gebeurt. Bovendien, je mag met één naaste beginnen, het hoeft niet meteen de hele wereld te zijn.

Vieringenrooster

Zondag 8 oktober - 27e zondag door het jaar

Salvator	11.00	M. Oosting	Comm	Koffie
Walfried	11.15	A. Jellema	Euch	
Nicolaas	09.30	A. Jellema	Euch	
Jozef	09.30	M. Oosting	Comm	
Woensdag 11 okt	19.00	Salvator	Vespers	

Zondag 15 oktober - 28e zondag door het jaar

Salvator	11.00	A. Jellema	Euch	Koffie /Buffet
Walfried	11.15	DOLP	Comm	Emmauskoor
Nicolaas	09.30	A. Jellema	Euch	Koffie
Jozef	09.30	M. Oosting	Oec. viering	Gastkerk / Koffie
Woensdag 18 okt	19.00	Salvator	Karmelitaanse Psalmviering	
Woensdag 18 okt	10.00	Nicolaas	Rozenkrans gebed	
Donderdag 19 okt	10.00	Jozef	A. Jellema	Euch / Ziekenzegen

Zondag 22 oktober - 29e zondag door het jaar

Salvator	11.00	M. Oosting	Comm	
Walfried	11.15	A. Jellema	Euch	
Nicolaas	09.30	M. Oosting	Comm	
Jozef	09.30	A. Jellema	Euch	
Woensdag 25 okt	19.00	Salvator	Rozenkransviering	

Zondag 29 oktober - 30e zondag door het jaar

Salvator	11.00	DOLP	Comm	
Walfried	11.15	A. Jellema	Euch	
Nicolaas	09.30	DOLP	Comm	Koffie
Jozef	09.30	A. Jellema	Euch	
Woensdag 1 nov	19.00	Salvator	A. Jellema	Allerheiligen

Donderdag 2 nov - Allerzielen

Salvator	19.00	A. Jellema	Euch.	Vocare / Koffie
Walfried	19.00	DOLP	Comm	Emmauskoor
Nicolaas	19.00	M. Oosting	Comm	Nicolaaskoor
Jozef	19.30	DOLP	Comm	

Zondag 5 november - 31e zondag door het jaar

Salvator	11.00	H. van Schalkwijk	Comm.	Koffie
Walfried	11.15	L. Giethoorn	Oec. viering	Stefanuskerk
Nicolaas	10.00	A. Jellema	Oec. viering	Koffie
Jozef	09.30	DOLP	Comm	Koffie / Fairtrade
Woensdag 8 nov	19.00	Salvator	Vespers	

Rond de vieringen

Misintenties

1-10-2023 Jan Schröder

8-10-2023 Ytsje van den Berg

Collectes

In de maand oktober zijn de volgende tweede collectes gepland.

8 oktober: Wereldmissiedag van de kinderen. Missio – Pauselijke Missiewerken biedt weeskinderen, kinderen met hiv of aids en straatkinderen opvang en onderdak. Zij ondersteunen de scholing van kinderen door bij te dragen aan boeken, schooluniform en opleidingskosten. Dit jaar ondersteunt Missio de kinderen in de vluchtelingenkampen in Libanon.

15 oktober: Voor de familie van een parochiane in Burkina Faso. Zie het artikel verderop in dit blad.

22 oktober: Missiezondag. Missio helpt de infrastructuur van de Kerk in de derde wereld op te bouwen en verder te ontwikkelen. Het is werk van de lange adem. Het gaat om investeren in de mensen die de Kerk vormen. Onder het thema 'Met brandend hart' besteedt Missio aandacht aan de christenen in Libanon. Zij hebben een hart dat brandt van naastenliefde en van de missie daar te zijn waar mensen in moeilijkheden zijn. Zij verlaten het land niet, zij blijven, om een bron van hoop te zijn. Fijn als u Missio steunt met een bijdrage.

Allerzielen

Donderdagavond 2 november is er om 19.00 uur een Allerzielenviering. In deze eucharistieviering zal pastoor Arjen Jellema

voorgaan. Het koor Vocare onder leiding van Judith Oosterhoff zal zingen. Pianist is Chang Jong Lee. In deze viering herdenken we de

parochianen die het afgelopen jaar zijn overleden. Er wordt voor ieder van hen een kaars aangestoken aan het licht van de Paaskaars. Voorafgaande aan de viering, vanaf 18.30 uur, is er voor iedereen gelegenheid om een kaars aan te steken voor een dierbare overledene. Om in alle rust een kaars aan te kunnen steken is het goed om even wat vroeger naar de kerk te komen. Na afloop van de viering staat voor alle aanwezigen koffie en thee klaar.

Themamiddag in de Salvator

Na onze laatste zeer geslaagde zomerse terrasmiddag is het nu weer tijd voor een themamiddag. Op woensdagmiddag 25 oktober om 14 uur komt mevrouw Berthine Brummer van de organisatie Saar aan Huis iets vertellen over de ondersteuning die je via Saar aan Huis kunt regelen.

Een belangrijk onderwerp lijkt me voor ons als senioren. We willen allemaal graag zoveel mogelijk onze zelfstandigheid kunnen houden. Misschien dat Saar aan Huis dan iets voor ons kan betekenen.

Mocht u vervoer nodig zijn om deze middag in de Parochiezaal bij te wonen dan horen we dat graag. Iedereen is van harte welkom.

Namens de werkgroep Welzijn
Anno Heethuis 06-27141656

Samen Salvator Maria Gemeenschap

Zondag 15 oktober is er om 11.00 uur een eucharistieviering met als thema: 'Gemeenschap vormen, zijn en blijven!' M.m.v. pastoor Arjen Jellema en muzikale begeleiding door Vocare o.l.v. dirigent Judith Oosterhoff en organist Chang Lee.

Vieren doe je liever niet alleen

In onze kerk ben je onderdeel van de Salvator Maria gemeenschap. Ook al denken, voelen, beleven we de kerk verschillend, dan nog kun je in verscheidenheid, elkaar respecterend een waardevolle gemeenschap zijn. Velen van ons vinden de gemeenschap belangrijk. Dat willen we voelen ook. Wat zou het fijn zijn als we een keer met heel veel samen zijn van die mooie gemeenschap.

Op zondag 15 oktober is er een feestelijke viering met koffie/thee met wat lekkers erbij en houden we een gezellige pubquiz. In groepjes

beantwoorden we de vragen, die natuurlijk voor een groot deel over onze gemeenschap gaan. We sluiten tegen 13.00 uur af met een feestelijk lunchbuffet. Naast brood, beleg, fruit zijn er heerlijke soepen en salades (die door parochianen worden gemaakt).

We zien u allen graag op 15 oktober bij de viering, de pubquiz en het lunchbuffet!

Het Liturgisch Beraad

Open Monumentendag 9 september Een kleine impressie:

Ja, natuurlijk helpen wij!

Wie gaan we helpen? De familie van Marjon Tuinsma in Burkina Fasso, dochter van Zwaan Tuinsma, onze 95 jarige trouwe parochiane. De hele familie (75 mensen) van de man van Marjon, Souley, woonde bij elkaar in Rollo, een dorp in het noorden van Burkina Fasso, waar ook Souley is grootgebracht. Woonde! Op 5 mei 2023 vielen niet-overheids gewapende groepen hun dorp Rollo binnen. Ze hebben alle winkels geplunderd, huizen in brand gestoken, alles compleet vernietigd. Iedereen moest vertrekken uit Rollo. Na een nacht en een halve dag lopen lukte het om contact te krijgen met Souley en Marjon. Zij hebben hen direct in hun huis in Ouagadougou genomen, hen hoop, troost, morele en psychologische steun gegeven. Ze zijn een hulpactie gestart via GoFundMe.

Marjon schrijft 17 september 2023:

De afgelopen vier maanden hebben we gezorgd voor:

- Medische zorg en eten voor alle familieleden
- Gezonde leefomstandigheden voor alle gezinsleden
- De bouw van twee geïmproviseerde of tijdelijke woningen voor twee gezinnen
- De aankoop van landbouwmateriaal om de productie van bonen en gierst mogelijk te maken voor toekomstige behoeften

Huidige prioriteiten

- Doorgaan met het voorzien in de dagelijkse levensbehoeften, ons huis verder aanpassen met stapelbedden (nu wordt er her en der op maten en buiten geslapen)
- Scholing van kinderen (25 in de leeftijd van 4 tot 23 jaar): schoolgeld, boeken en schriften, schoolkleding – tot nu toe zijn 12 kinderen ingeschreven, (school start begin oktober)
- Helpen bij het vinden van werk (bijvoorbeeld Fati (23) en Ami (25) hebben werk gevonden bij een kapperszaak)
- Zorgen voor meer landbouwmaterialen.

Geweldig dat Marjon en Souley zich volledig inzetten voor hun familie. Zij kunnen het niet alleen en vragen ons om hulp. Daarom houden we een extra collecte in de viering van zondag 15 oktober voor de familie in Burkina Fasso.

*Mede namens Zwaan Tuinsma,
Lida Heethuis*

Collecte 15 oktober

Duurzame koffie en thee bekers

De Salvatorkerk is aangesloten bij Groene Kerken. Een kerk mag zich groen noemen als zij actief aan de slag wil gaan met duurzaamheid, sociale rechtvaardigheid en het vergroenen van de eigen gemeenschap.

Van een groene kerk wordt verwacht dat zij met haar leden ieder jaar één duurzame stap zet. Er zijn zeven manieren om een groene kerk te

worden. Daarvoor is er een toolkit beschikbaar die de kerk op weg helpt. Het leggen van zonnepanelen en het kopen van Fairtrade producten zijn enkele manieren om een groene kerk te worden.

Dus er zijn grote plannen en grote stappen nodig om verder daarnaar toe te groeien. Er zijn ook kleine aanpassingen en kleine stappen mogelijk die we makkelijk kunnen nemen. Om een enkele van die kleine stappen te noemen kunt u bijvoorbeeld denken aan: kieren dichten, tl-buizen vervangen voor LED-buizen, kartonnen koffie- en theebekers vervangen voor een duurzame variant met minder plastic. En dit laatste hebben we recent doorgevoerd. Dit hebt u ook kunnen lezen in de nieuwsbrief van 3 september jl. Daarin kunt u lezen hoe met deze bekers om te gaan.

We willen u alvast bedanken voor uw medewerking en uw steun om van onze kerk een groene kerk te maken.

De Salvatorraad

Wilhelmien Louise Maria Janssen-Knoef

(Arnhem 16 januari 1929 – Groningen 23 juli 2023)

Voor velen van u zal mevrouw Janssen een van de vaste gezichten in de Salvatorkerk zijn geweest. Zo lang als ik in deze parochie mag werken, kan ik me herinneren dat ze er was, iedere zondag. Ze zat dan op een van de stoelen, vanaf het altaar gezien aan de rechterkant in de kerk. Altijd op en top gekleed en zeer verzorgd. Echt betrokken was ze op de vieringen en ook op de mensen van de gemeenschap. Heel graag deed ze mee aan de koffie aan het einde van de bijeenkomst, maar uiteindelijk was ze gekomen voor de viering. Dat was voor haar echt van groot belang, een steun in haar geloof. Erg prettig vond ze het daarom ook dat ze, toen ze niet meer zelf naar de kerk kon komen, regelmatig de Communie thuis kreeg uitgereikt. Veel spreken over de beleving van haar geloof, dat paste niet zo bij haar. Ze liet het zien door haar aanwezigheid en een paar woorden die vertelden over God die trouw is, werkelijk wil steunen in het leven. Over de Eucharistie die ze een ontmoeting met de Heer wist.

Graag wilde ze tot het einde toe zelfstandig blijven wonen op de plek waar ze zo gelukkig was geweest met haar man en kinderen. Dat is helaas niet gelukt, een val zorgde ervoor dat ze eerst naar Assen moest en later in de Leijhoeve terecht is gekomen. Daar bezocht ik haar voor de laatste keer. Samen hebben we gebeden en ontving ze in overgave de ziekenzalving. In grote dankbaarheid keek ze terug op haar leven hier op aarde, op de kinderen die ze mocht ontvangen.

We bidden nu voor haar dat ze in de hemel herenigd mag zijn met wie haar al voorgingen.

Pastoor Arjen Jellema

Vanuit de Walfriedraad

Zoals altijd kwam de Walfriedraad op de 2e woensdag van de maand weer bij elkaar. Op de agenda stond o.a. het bezoek van Martin Nieboer. Martin is bij u ongetwijfeld bekend. Hij is o.a. de hoofdredacteur van het Groene Blad. Nu kwam hij in zijn hoedanigheid van voorzitter van het bestuur van de Stichting "Vrienden van de Emmaus". En daar vertelde hij over. De "Vrienden van de Emmaus" denkt met ons mee bij problemen van speciale aard, zoals b.v. de vervanging van het kopieerapparaat. De stichting biedt geldelijke steun aan onze Walfriedgemeenschap, wanneer onze eigen middelen te kort schieten. Zo konden er in het verleden een beamer en nog wat andere zaken worden aangeschaft. We zijn altijd blij met deze hulp, die gegeven kan worden door uw gulle gaven!

Verder spraken we nog over het orgel, dat behoorlijk beschadigd is door muizen. De restauratie gaat minstens € 6.000,- kosten. De vraag is: waar halen we dit geld vandaan? Wordt vervolgd.

Ook spraken we uitgebreid over de voortgang met de oecumene, vooral wat betreft Rotonde en de oecumenische vieringen, samen met de PKN Damsterboord. Op 27 september hebben we, samen met Damsterboord, een vergadering hierover. Ook de Interkerkelijke bibliotheek komt dan aan de orde.

De oecumenische samenwerking met de PKN De Bron moet ook besproken worden. Er zijn daar helaas geen katholieke mensen meer, die meewerken aan de oecumenische vieringen. In oktober is er met hen een vergadering gepland.

U ziet, voorlopig hebben we heel wat op ons bord liggen. Misschien vindt u het een uitdaging met ons mee te denken? Meldt u zich dan vooral aan. Dit kan bij de raadsleden, en ook bij ondergetekende. Tot zover maar weer.

Lexia Koch, wnd. secretaris Walfriedraad

Gehoord: kamermuziek van Trio Con Moto in de Emmauskerk

Hoewel je in een kerkgebouw meestal kerkelijke muziek hoort, is er soms ook andere muziek te horen. Op vrijdagavond 15 september 2023 hield het Trio Con Moto, dat bestaat uit pianist Tom Hoogkamer, altviolist Els Verhey en klarinettist Chris van Wissen een concert, een zeer gevarieerd concert. De meesten kennen Chris als één van onze vrijwilligers.

Het Trio Con Moto voerde in totaal 21 korte werken van 14 componisten uit, zowel bekende als minder bekende klassieke muziek. Uitgevoerd werden werken van onder andere Sjostakovitsj, Beethoven, Borodin, Tsjajkovsky, Bartok en Morricone.

Er werden ook twee werkjes van Hoogkamer zelf uitgevoerd. De ruim 30 aanwezigen genoten zichtbaar van de muziek die het trio liet horen. Bijna iedereen zei volmondig dat dit zeker nog eens herhaald mocht worden. De schrijver van dit stukje wil hier nog aan

toevoegen dat wie er niet geweest is echt iets gemist heeft!

Rita Bergman bedankte, met een klein presentje, na afloop het Trio Con Moto voor de mooie muziek die zij hebben laten horen. Zij bedankte namens de Walfriedraad ook de aanwezigen voor hun vrijwillige bijdrage, die in verband met het noodzakelijke herstelwerk aan het orgel (op verzoek van het trio) geheel aan de Walfriedgemeenschap ten goede kwam. De opbrengst van de deurcollecte was ruim € 240,-. Hartelijk dank voor ieders aanwezigheid en voor de mooie bijdrage!

Joop van Dieren

De wereld stort in...

*Niet opzienbarend,
niet meeslepend,
maar hoor hem (die vogel) hooggestemd
z'n gevleugelde woorden uitslaan,
niet opzienbarend,
niet meeslepend,
maar denk hem weg,
veeg hem uit,
het gras verdort,
bloemen verschieten van kleur,
een wereld stort in.*

Hans Bouma

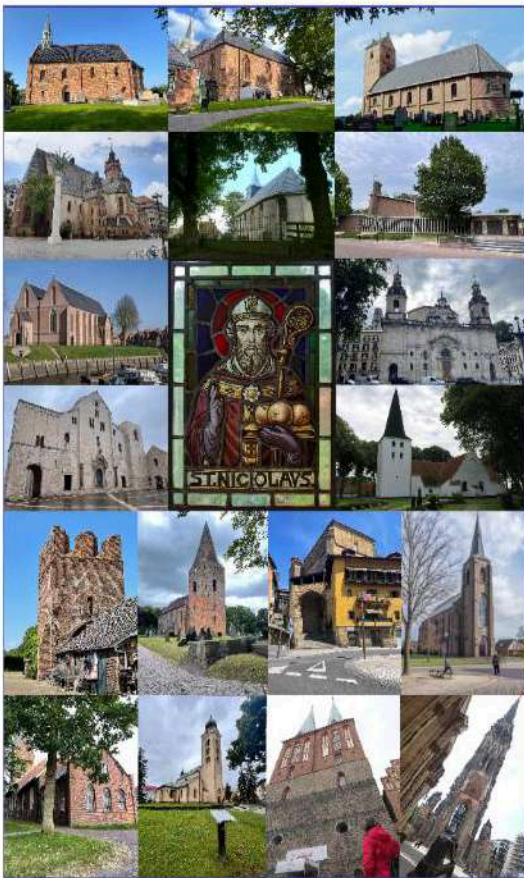
Nicolaaskerken tentoonstelling

De evenementen commissie heeft veel mooie foto's van Nicolaaskerken van over de hele wereld en uit Nederland ontvangen. Van de inzendingen is een fototentoonstelling en een powerpoint presentatie gemaakt.

De tentoonstelling is te bekijken op:

- zondag 1 oktober aansluitend aan de viering tot 12.00
- zondag 8 oktober aansluitend aan de viering tot 12.00
- maandag 9 oktober van 16.30 tot 18.00, aansluitend aan het senioren convent

Evenementen commissie

Tijdens de burendag werd de naam bekend gemaakt en het naambord onthuld van het plein tussen de H.Nicolaaskerk en Westerholm. Uit 32 inzendingen van een prijsvraag koos de jury de naam. Het is een naam met veel betekenissen. Een ervan wijst op de verbinding tussen Westerholm en de kerk.

Oktober rozenkransmaand

De maand oktober is van oudsher de rozenkransmaand. Dat is niet vreemd, op 7 oktober wordt het feest van Onze Lieve Vrouw van de rozenkrans gevierd. Dit bidsnoer mogen we zien als een manier om aan de hand van Maria steeds met het leven van Jezus bezig te blijven. In de oktobermaand willen we daarom ook samen de rozenkrans bidden. We doen dat in de Mariakapel/dagkapel van de H. Nicolaaskerk op woensdag 18 oktober om 10.00 uur. We bidden in deze tijd heel speciaal voor de vrede in de wereld op voorspraak van Maria, die ook wordt aangeroepen als koningin van de vrede. Iedereen is van harte welkom!
pastoor Arjen Jellema

Inzamelen voor Oekraïne

Door de oorlog is er in Oekraïne een tekort aan veel middelen. Daarom wordt een inzameling gehouden.

Waar: Westerholm, achteringang

Wanneer: Iedere zaterdag van 13 – 17 uur

Wat: houdbare levensmiddelen, medische producten, slaapzakken, zaklampen en kaarsen, hygiëne producten

Vragen?: info@socialebrigade.com

Nicolaasraad

Uw oud papier is geld waard

Wie in Haren rondrijdt op de dag dat de blauwe papiercontainers opgehaald worden ziet er heel veel staan. Dat is jammer en niet nodig, want iedere week verzamelt de Stichting Oud Papier in Haren en Glimmen oud papier. Op het grote parkeerterrein achter de Sint Nicolaaschool aan het eind van de Beatrixlaan staat elke vrijdag tussen 08.00-20.00 uur en elke zaterdag tussen 09.00 en 12.00 een oud papier container. Op zaterdagochtend zijn twee medewerkers aanwezig om het oud papier in ontvangst te nemen. In Glimmen staat de oud papiercontainer elke laatste zaterdag van de maand tussen 09.00-12.00 uur aan de Meidoornlaan bij de Parallelweg.

De opbrengst van het oud papier wordt geschonken aan projecten in binnen- en buitenland. De projecten worden aangedragen door de zes lid-kerken van de Stichting waaronder de Nicolaaskerk.

Op voordracht van de Nicolaasraad ontvangen de 'Stichting de Vakantiebank' en de 'Stichting Armoedefonds -Schoolspullenactie' dit jaar ieder € 2.000,-.

Stichting De Vakantiebank heeft als doel mensen met een inkomen rond bijstandsnorm, een onbezorgde vakantie week aan te bieden. De Schoolspullenactie helpt gezinnen, die in armoede leven en te weinig geld hebben, om

schoolspullen te kopen.

In 2023 was € 12.000,- te verdelen. Een mooi bedrag, maar met uw hulp kan de opbrengst veel hoger worden.

Daarvoor moet u dan wel uw oud papier naar de container brengen. We rekenen op u!

Nicolaasraad

Gesprekskring

Een aantal gemeenteleden van de Dorpskerk in Haren heeft het initiatief genomen om een interkerkelijk gesprekskring in het leven te roepen met de bedoeling om het komend najaar en winter over levensvragen of maatschappelijke vragen met elkaar van gedachten te wisselen.

De gesprekskring is niet bedoeld als bijbelkring en ook niet als een kring voor een politieke discussie. Het ligt niet in de bedoeling dat een predikant als gespreksleider fungeert. Uiteraard zal ons geloof als ondergrond kunnen dienen. Het idee is dat deelnemers beurtelings gespreksleider zijn. Hij of zij heeft ook het thema voor die avond gekozen. Belangstellenden kunnen zich uiterlijk 8 oktober aanmelden bij Dineke Prince-van Wijnen: **gprincevanwijnen@gmail.com**

Nicolaasraad, namens de initiatiefnemers

Seniorenconvent 9 oktober

Hierover berichtten we uitvoerig in de Vierkant van september op pag 26.

Deelnemers aan de bijeenkomst dienen zich, svp per e-mail, op te geven bij Mieke Roos, **roosvdbrink@hetnet.nl**. Dit in verband met uw bereikbaarheid in geval van onverhoopte ziekte van de spreker. Dank hiervoor.

Arthur van Essen en Mieke Roos

Antonius Joseph Maria Wortelboer (Anton)

*Farmsum, 10 oktober 1929

+ Eelderwolde, 19 augustus 2023

Voor Anton Wortelboer was de cirkel rond toen hij eind augustus overleed. Hij werd in het Groningse Farmsum geboren in 1929, en mocht aan het einde van zijn leven, dat hem ook lange tijd buiten de geboortegrond had gebracht, zijn laatste maanden doorbrengen in het huis van een van zijn zoons en daar ook sterven. Dat was in Eelderwolde op een paar honderd meter van de Groningse grens. Het heeft hem een gevoel gegeven dat alles nu rond was. Na jaren in Deventer te hebben gewoond en gewerkt, was er uiteindelijk weer de gelegenheid om de Groninger familieleden te ontmoeten en te genieten van deze kostbare momenten. Anton merkte dat hij degene was die zijn neven en nichten nog uit eigen ervaring kon vertellen over hun ouders en familieleden.

Ook in deze laatste maanden was hij bewust bezig met het geloof van zijn jeugd. Altijd is hij ergens overtuigd gebleven van het bestaan van God, maar het beeld van de Eeuwige evalueerde met de tijd. Zijn strenge opvoeding en zijn wens om een kloppend en verklarend Godsbeeld te hebben, waren niet altijd eenvoudig voor hem, toch kon hij aan het einde van zijn bestaan hier op aarde vrede vinden in de gedachte dat hij niet alles hoefde te weten, maar mocht vertrouwen. Zo is hij op durven gaan naar het huis van de Vader, omringd door zijn zonen en hun families. Op die manier werd ook afscheid van hem genomen en hebben we hem toevertrouwd aan de handen van de levende God.

pastoor Arjen Jellema

Op 14 september 2023 overleed op 92 jarige leeftijd **Johan Hogenbirk**. Johan was een trouwe kerkganger en een actieve, betrokken parochiaan. Jarenlang was hij lector.

Na zijn verhuizing met Joke naar Westerholm zagen we hem weer iedere zondag in de kerk. Ook bezocht hij trouw de vieringen in Westerholm. De Nicolaasgemeenschap is hem veel dank verschuldigd.

We zullen zijn mooie verhalen, humor en aanstekelijke lach missen.

Velen van ons kennen Johan als hoofd van de Sint Nicolaasschool.

“Als er ook maar één leerling later iets doet wat hij bij mij geleerd heeft, dan heeft mijn leven zin gehad.”

Johan Hogenbirk 2023

Voor altijd leerkracht, heeft Johan zijn lichaam ter beschikking gesteld van de wetenschap.

Anneke Hooymans

Van de Jozefraad

Gesproken werd over zaken als de energiekosten, collectieschema, Adventsactie en het rooster voor 2024. De Open Monumentendag in de Jozefkerk werd goed bezocht. Ook de tentoonstelling 'Mijn Maria' was een succes. Er waren veel Mariabeelden, -afbeeldingen en -verhalen uit de privécollectie van parochianen.

Na de viering van zondag 10 september werd Rolf Wassens in het zonnetje gezet vanwege zijn 70-ste verjaardag. Rolf is op de vrijdag

ervoor benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau, mede vanwege zijn inzet als organist voor onze gemeenschap gedurende 15 jaar en als ad interim dirigent van Jozefs Notenhout gedurende 5 jaar. Jozefs Notenhout heeft een nieuwe dirigent: Esther Kooistra. Rolf blijft natuurlijk organist.

Carien Denissen, Jozefraad

Oecumenische viering 15 oktober

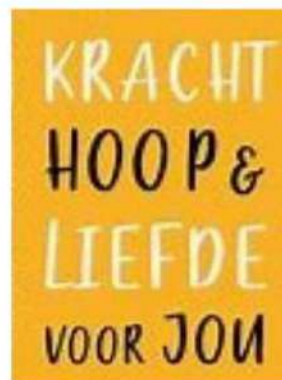
Op 15 oktober om 9.30 uur is er weer een viering in de Gastkerk te Zuidhorn, uitgaande van de Raad van Kerken. Deze morgen zal Myriam Oosting voorgaan. De viering wordt voorbereid door een aantal leden van de Raad van Kerken. Het thema van deze viering is: Thuis op plaatsen zonder hoop – klimaatrechtvaardigheid is naastenliefde. Na de viering is er, zoals gebruikelijk, koffie, thee en limonade en kunnen we elkaar ontmoeten. Eerste collecte: Hulp aan kinderen in het Amazonegebied in Peru. Tweede collecte: Raad van Kerken Zuidhorn.

Bernadette Pelgrum

Ziekenzegen en koffieochtend donderdag 19 oktober

De ochtend begint om 10.00 uur met een Eucharistieviering, waarin pastoor Jellema voorgaat. Het is, als u wilt, mogelijk de ziekenzegen te ontvangen. De zegen geeft u extra kracht en hoop voor de toekomst. Hierna is er een gezellig samenzijn in de pastorie. Als u gehaald wilt worden kunt u dat aangeven bij Evadien Verleun: 0594 529 263.

Evadien, Kersy, Klazien

Engelina Walker- Stiekema

(16 februari 1943 – 19 juli 2023)

Lien werd geboren in Kloosterburen in een gezin met zeven broers en zussen. Ze woonde vlak naast het klooster en dat had grote invloed. Lieneke was regelmatig bij de zusters te vinden om te werken. Ze kreeg daar haar opleiding tot coupeuse. De zusters wilden dat Lien zou intreden. Die roeping voelde ze niet. Voor haar werk is ze in Groningen terechtgekomen bij de familie Walker, die een winkel en café hadden (Oosterpoort). Daar ontmoette ze zoon André, die steeds meer interesse in Lien kreeg. En anders dan bij de zusters, was hier haar antwoord een ja-woord. Zo werd er getrouwd en kreeg ze samen met André een gezin. Twee zonen werden hun gegeven, Simon en John.

Lien combineert het moederschap met de inzet in het familiebedrijf café 'de oude Tjalk', dat ze samen met haar man heeft overgenomen. Het paste bij haar. Vele jaren heeft ze zich ingezet. Ze had begrip voor de bezoekers en ze had overwicht om lastige situaties ten goede te keren. Nadat het café van de hand werd gedaan, brak een rustiger tijd aan in het leven van André en Lien. Ze genoten van de mooie dingen van het bestaan en waren heel erg betrokken bij de kleinkinderen.

De laatste jaren ging het minder goed en moest Lien veel van haar capaciteiten inleveren. Haar dierbaren bleef ze steeds herkennen. Ze kon uiteindelijk, omringd door haar familie, het leven loslaten en opgaan naar het Huis van de Vader. In het crematorium Eelderwolde namen we afscheid van deze bijzondere vrouw.

Pastoor Arjen Jellema

Jan van der Hart

(2 maart 1934 - 10 augustus 2023)

Jan kwam met zijn gezin in 1974 in Zuidhorn wonen. Die tijd waarin zijn zoons, Ruud en Werner, opgroeiden, vond hij een mooie tijd. Zelf was hij opgegroeid in Apeldoorn in de jaren '30 en '40. Hij kon zijn kinderen een mooiere jeugd geven dan hij zelf gehad had. Jan werd actief in de Jozefparochie. Hij vormde met Piet Daals, de voorzitter, en Trees Jansen, de secretaris, het dagelijks bestuur gedurende vele jaren. Jan was penningmeester en dat paste goed bij hem, hij was heel accuraat. Hij ging al vroeg met de VUT (vervroegde uittreding), omdat er een reorganisatie was bij het bedrijf, waar hij werkte. Het was eerst even wennen, maar daarna beviel het hem goed. Toen Jeanne, zijn vrouw, een paar jaar later ook stopte met werken, genoten ze van de tijd die ze samen hadden.

Dit duurde helaas niet lang. Jeanne stierf in 2003 aan een hersentumor. Dat was een hele slag voor Jan. Toch pakte hij de draad weer op. Waar hij altijd erg van genoten heeft, zijn de bergwandelingen die hij jaarlijks maakte met Ruud in Oostenrijk. Op zijn 80e ging hij voor het laatst. Hij wilde de 20x volmaken en dat lukte! Het ging van lieverlee wat minder met hem en nadat hij corona had gehad, was hij kwetsbaar en broos. Hij woonde nog altijd in zijn huis aan de Adm. Helfrichstraat. Hij wilde daar beslist blijven wonen tot het einde. Zo is het ook gegaan. Hij is thuis overleden, 89 jaar. Op 15 augustus hebben we afscheid van Jan genomen in de Jozefkerk en hebben we hem toevertrouwd aan God. Daarna hebben we hem te rusten gelegd bij Jeanne op het kerkhof aan de Klinckemalaan.

Pastor Hilda van Schalkwijk

Winterwerk van de Raad van Kerken

gaat weer van start! Meer informatie in het Winterwerkboekje (bij de Vierkant van september). Hier staat hoe u zich kunt opgeven voor een activiteit. Het boekje ligt ook achterin de Jozefkerk (op de plank) én er staat een link op de website www.Hildegardparochie.nl

Stiltebijeenkomsten

Voor wie zoekt naar stilte en bezinning.
Elke vrijdag, 19.30 - 20.00 uur in de Dorpskerk.

Van Alfa tot Omega

Een cursus Grieks van het Nieuwe Testament.
Dit jaar is het onderwerp: "de rijke dwaas".
Eerste avond: 3 oktober, 19.30 uur in de Gasthorn.
Cursusleider: Hans Jongejan

Lectio Divina met de psalmen

Samen psalmen lezen: een weg naar persoonlijk gebed.
Eerste bijeenkomst: 9 oktober, 14.00 uur in Klein Hanckema.
Begeleiding: Sabrina vd Berg

De keuze van Beatrice

Een kort toneelstuk dat we samen gaan lezen om er vervolgens over te praten.
11 oktober, 20.00 uur in Klein Hanckema.
Inleider: Peter van Kruining

"Hoe duur was de suiker?"

Een verhaal in het kader van de herdenking van het slavernijverleden.
17 oktober, 19.30 uur in Klein Hanckema.
Begeleiding: Ria Prins-Snoek

Meditatiecursus "Op weg met Benedictus"

Over het toepassen van de spiritualiteit van Benedictus in het dagelijks leven.
Eerste bijeenkomst: 19 oktober, 19.30 uur in Klein Hanckema
Begeleiding: Sabrina vd Berg, ds. Hester Wouda.

Herdenking van het slavernijverleden

met een wandeling door Groningen.
25 oktober, vertrek vanaf Zuidhorn met de trein van 13.12 uur.

Gesprekskring "Vertel eens"

Over aspecten uit onze levensverhalen.
Eerste bijeenkomst: 31 oktober, 14.30 uur in Klein Hanckema.

De zondagse liturgie stap voor stap

Over de verschillende onderdelen van de zondagse kerkdienst.
Eerste bijeenkomst: 2 november, 19.30 uur in Klein Hanckema.
Begeleiding: Kees Kugel, ds. Hester Wouda.

Peter van Kruining

Taizéviering op 12 november 19.30 uur in de Dorpskerk

De Taizéviering wordt voorbereid door leden van de Raad van Kerken Zuidhorn. Deze sluit aan bij de diensten die worden gevierd in de oecumenische kloostergemeenschap Taizé. In Taizévieringen is er veel stilte en worden er meditatieve liederen gezongen. Kenmerkend voor de liederen uit Taizé is dat zij gewoonlijk kort zijn en vele malen achter elkaar gezongen worden. De gedachte achter die herhalingen is dat het lied als een gebed in je onderbewustzijn een plaats vindt. Zo kan het de hele dag dienen als uitdrukking van een meditatie, stil verlangen naar God.

Bernadette Pelgrum

Advertorial

Stichting RK Kerkhof Groningen
Hereweg 89, 9722 AA Groningen (Ingang Papiermolenlaan)
telefoon: 050-5253228

Wat zijn jouw wensen?

Door jarenlange ervaring van de familie Nijholt in de regio hebben we goede contacten met alle plaatselijke instanties.

Wil je alles goed vastleggen?
 Wij brengen je graag ons laatste wensen boekje!

We zijn altijd te bereiken voor vragen en advies.

050 5255 980 | info@uitvaart-groningen.nl | www.uitvaart-groningen.nl

Pastoraal team

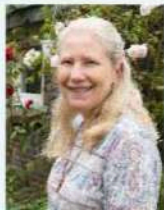

Pastoor

Arjen Jellema
06-127 177 74
pastor.jellema@
hildegardparochie.nl

Als u dringend een pastor nodig hebt, kunt u contact opnemen met pastoor Arjen Jellema of met pastor Myriam Oosting (beiden zijn op vrijdag vrij).

Voor vragen graag contact opnemen met de eigen locatieraad.

Pastor

Myriam Oosting
06 -391 750 00
pastor.oosting@
hildegardparochie.nl

Parochiële Caritas Instelling

PCI voor financiële ondersteuning:
pci.hildegardvanbingen@gmail.com
Bank PCI: NL89 INGB 0000 9665 75

Hildegardparochie: www.hildegardparochie.nl

Voor vragen m.b.t. de eigen locatie:

Walfriedlocatie

050 541 2115
walfried@hildegardparochie.nl
Emmauskerk, Ra 4
9733 HS, Groningen
NL08 INGB 0002 4651 31

Nicolaaslocatie

06 12914457
nicolaasraad@hildegardparochie.nl
Irenelaan 2
9752 LS Haren
NL34 INGB 0000 9643 64
vierkantnicolaasparochie@gmail.com

Jozeflocatie

050-5515832
secr.jozef@hildegardparochie.nl
Jozefkerk, De Gast 38
9801 AE Zuidhorn
NL26 RABO 03758 06687

Salvatorlocatie

050-5253467
salvatorraad@hildegardparochie.nl
Van Starkenborghstraat 1
9721 EA Groningen
NL84 INGB 0000 9509 51

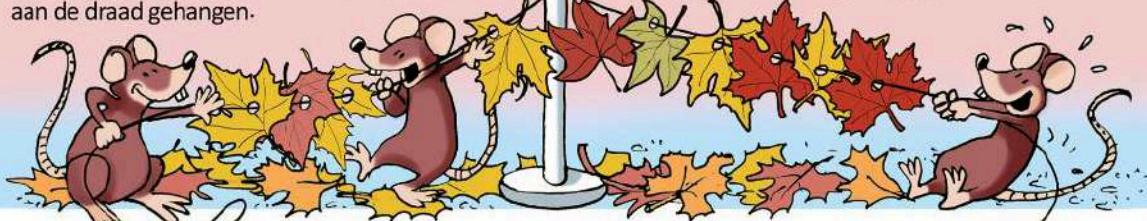

De kinderen Muis sluipen naar het kinderhoekje van de kerk, op zoek naar knutselspullen. Ze willen een slinger maken voor Kik, voorierendag. 'Papier hier!' roept Florans en trekt een paar vellen uit de kast. 'Goed zo!' roepen haar broers, 'Nu de verf en de kleurtjes!' Ricardo duwt tubes verf en een bol draad van de plank. Gino gooit kwasten naar beneden en een pakje viltstiften. Ze sjouwen de buit naar huis. 'En nu,' zegt Florans, 'gaan we herfstbladeren maken. Voor de slinger.' Ze beginnen. Het is moeilijk! Wat voor vorm heeft een blad? Hoe lopen de lijnen? Waar zit het steeltje? Het moeilijkste is het uitknippen met hun tanden. Eindelijk hebben ze een blad af. Het wordt aan de draad gehangen.

De muizen zuchten. 'Het lijkt nergens op. Het moet beter. En we moeten er nog zéker tien maken. Of twintig.' Florans roept: 'We hebben een vóórbeeld nodig!' en ze trippelt weg. Even later komt ze terug met een prachtig esdoornblad. 'Kijk, zó moet het!' IJverig tekenen de muizen het blad na. Het blijft ontzettend moeilijk. Dan kijkt Florans op. 'Jongens. Het is niet moeilijk! Het is heel EENVOUDIG! Kom!' Ze rennen achter haar aan en komen terug met pootjes vol esdoornbladeren, geel, groen, rood, klein en groot. Elk blad krijgt een gat. En de volgende dag wordt Kik wakker met een prachtige slinger boven zijn hoofd. En in het muizenhol hangt er ook een.

Versje

Francesco is de zoon van een koopman in stoffen. Zijn vader verdient heel veel geld, dat is boffen. Francesco werkt mee, hij is rijk, hij is knap en gaat elke avond met vrienden op stap. Op een dag krijgt Francesco een helder gevoel: mijn leven is leuk zo, maar wat is mijn doel? Hij trekt de natuur in en schuilt in een kerk. Plots hoort hij: 'Franciscus, dit wordt jouw werk. Hij kijkt op. Het kerkje is oud en kapot. 'Dit kerkje herstellen! Dat doe ik voor God!' Zijn ouders, zijn buren, iedereen is verwonderd, dat vrolijke Frans zich heeft afgezonderd en alle dagen maar druk loopt te sjouwen, met balken en steen om de kerk te herbouwen. Maar hij straalt van geluk, dat ziet iedereen. Zijn vrienden gaan helpen, een voor een.

En zo heeft Franciscus Gods kerk hersteld, door dankbaar te leven in het vrije veld, in een simpel habijt zonder luxe en bladgoud. Hij koos voor de Heen voor de liefde en eenvoud, zoals Jezus gevraagd had vanaf het kruishout.

Uit de Bijbel

Franciscus van Assisi nam een voorbeeld aan deze woorden van Jezus: 'Neem geen zak geld, geen extra kleren en schoenen mee, en laat je niet afleiden onderweg. Als jullie een huis binnengaan, zeg dan eerst: 'Vrede voor dit huis!' Lucas 10

Teksten: Marijet de Jong
Tekeningen: M. Jurriëns